

**UCHWAŁA NR LXV/662/23
RADY MIEJSKIEJ W KARLINIE**

z dnia 29 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025**

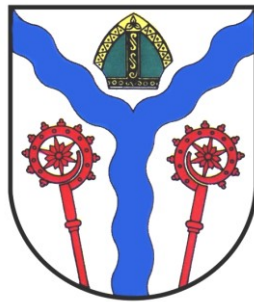
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) oraz na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2023r. poz. 1939 z późn. zm.) Rada Miejska w Karlinie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Karlina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr LXV/662/23
Rady Miejskiej w Karlinie
z dnia 29 grudnia 2023 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2024-2025**

KARLINO 2023

WSTĘP

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Karlino na lata 2024-2025 stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz zmniejszania problemów społecznych i rodzinnych wynikających z uzależnień. Gminnym Programem, stanowi kontynuację działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień realizowanych w Gminie Karlino w latach ubiegłych, a obowiązek jego uchwalenia przez radę gminy wynika z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Przy opracowaniu programu ujęto również zadania wpisane w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 w celu operacyjnym 2 - "Profilaktyka uzależnień".

ZADANIA GMIN WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW

1. Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023r. poz.2151 t.j.) do zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należy, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Zadania te w szczególności obejmują:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

2. Zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2023r. poz.172 z późn. zm.) o przeciwdziałaniu narkomanii, do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii które w szczególności obejmuje:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;

5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program uwzględnia wykaz zadań delegowanych jednostkom samorządu terytorialnego, służącym realizacji 2. celu operacyjnego NPZ na lata 2021-2025, czyli profilaktyki uzależnień w odniesieniu do alkoholu, narkotyków, zachowań. Przedmiotowe zadania w szczególności dotyczą:

Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom

edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej, wskazującej) realizowanych zgodnie z wynikami badań naukowych oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom;

monitorowania i badania problematyki w zakresie spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu);

edukacji kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;

poszerzenia i udoskonalania oferty oraz wspierania realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;

poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;

zwiększania dostępności i podnoszenia jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie;

redukcji szkód, leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych oraz ich bliskich.

Uzależnienie od narkotyków

zadań na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP;

Uzależnienie od alkoholu

wdrażania i upowszechniania standardów i procedur profilaktyki zgodnie z aktualnym stanem wiedzy;

- kształcenia personelu w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD;
- zwiększania skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych;

Uzależnienia od zachowań

- Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych;

Gminny program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2024-2025 został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Jednostki Samorządu Terytorialnego.

ADRESACI

Adresatami Gminnego Programu są mieszkańcy Gminy Karlino a w szczególności:

- osoby uzależnione (od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ale również borykające się z innymi typami uzależnień, zwłaszcza uzależnień behawioralnych);
- członkowie rodzin z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami, w tym osoby współuzależnione;
- dzieci i młodzież szkolna, w tym ze środowisk zagrożonych i z problemami wynikającymi z uzależnień (ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży);
- najbliższe otoczenie osób uzależnionych.

Gminny Program jest szczególnie skierowany do rodzin doświadczających przemocy.

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innych Uzależnień zwany będzie dalej Programem Uzależnień.

„Uzależnienia - medyczne zaburzenie zdrowia, stan psychologicznej albo psychicznej i fizycznej zależności od jakiegoś psychoaktywnego środka chemicznego, przejawiający się okresowym lub stałym przymusem przyjmowania tej substancji w celu uzyskania efektów jej działania lub uniknięcia przykrych objawów jej braku (abstynencyjne objawy).

Motywy skłaniającym do rozpoczęcia przyjmowania środków uzależniających jest ich działanie: rozluźniające (uspokajające, nasenne, przeciwłękowe, przeciwbólowe), stymulujące (aktywizujące, dopingujące, poprawiające samopoczucie, podwyższające intensywność przeżywania, zmniejszające łaknienie), halucynogenne (zmieniające intensywność spostrzegania i myślenia lub zniekształcające je, zmieniające stan świadomości). Rozwój uzależnienia jest zależny od wielu czynników, m.in. od specyficznych właściwości substancji uzależniającej, fizjologicznych właściwości organizmu (warunkujących szybkość powstawania uzależnienia), cech osobowości sprzyjających działaniu substancji uzależniającej (bierność, niesamodzielność) i czynników środowiskowych ułatwiających kontakt z takimi substancjami (słabość więzi rodzinnych, brak perspektyw życiowych, presja grup subkulturowych, pochopne zastosowanie leku).

Leczenie jest długotrwałe i trudne, wymaga wytrwałości ze strony uzależnionych i leczących. Liczne programy leczniczo-rehabilitacyjne są dostosowane do typu i fazy rozwoju

uzależnienia, zwykle obejmują okresy: detoksykacji (eliminowanie objawów odtrucia i abstynencyjnych), reorientacji (budowanie motywacji do leczenia), rehabilitacji (uczenie się nowych wzorców życia bez środków uzależniających).

Program Uzależnień realizowany przez Gminę Karlino wytycza główne kierunki działań, określa zamierzone cele oraz stanowi wykaz działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze tych zagadnień społecznych.

Realizacja zadań wymienionych w niniejszym Programie koncentruje się wokół profilaktyki prozdrowotnej, edukacyjnej, informacyjnej, wychowawczej oraz szeregu działań pomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych członków rodzin, a w szczególności dzieci i młodzieży szkolnej.

W programie ujęto zwiększenie działań związanych z zapewnieniem właściwej socjoterapii dzieci i młodzieży szkolnej, to znaczy socjoterapii, o której mowa w Rekomendacjach Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Socjoterapią dzieci i młodzieży w gminie Karlino zajmują się przede wszystkim placówki wsparcia dziennego, wychodzące ze swoją ofertą, do dzieci i młodzieży:

z zaburzeniami zachowania utrudniającymi funkcjonowanie społeczne i realizację zadań rozwojowych (np. wynikających z obowiązku szkolnego),

wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju psychofizycznego, którym rodzice nie mogą zapewnić właściwej opieki wychowawczej.

Należy tu wyjaśnić, że celem zajęć socjoterapeutycznych jest korygowanie funkcjonowania dzieci i eliminowanie zaburzeń zachowania oraz wspieranie dzieci w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, a także pomoc w przywracaniu prawidłowej funkcji rodziny poprzez wspomaganie rodziców w rozwiązywaniu ich problemów osobistych oraz wychowawczych z dziećmi.

W Gminnym Programie Uzależnień zaplanowano wiele zadań, w tym prowadzenie na terenie szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz realizację warsztatów i programów profilaktycznych skierowanych do rodziców, nauczycieli i pedagogów. Na bieżąco będą prowadzone działania edukacyjne z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych (broszury, ulotki profilaktyczne z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi dotyczącymi problematyki alkoholowej) skierowanych do określonych grup adresatów – młodzieży, sprzedawców, pracowników służby zdrowia, nauczycieli, rodziców, policjantów, klientów Punktów Konsultacyjnego.

DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Uzależnienia pojawiają się w życiu jako reakcja na określone emocje, zazwyczaj zbyt trudne do swobodnego przeżywania i wyrażania. Osoba uzależniona zwykle zaprzecza problemowi, a przyczyn cierpienia poszukuje w świecie zewnętrznym. Nie sposób mówić prawdę innym, gdy nie mówi się jej samemu sobie. Nałóg dla wielu jest pociągający dlatego, że przykrywa bolesne emocje i wewnętrzną pustkę, zwalnia od konfrontacji z życiem. Zrozumienie tego jest podstawą skutecznej terapii.

Alkohol, morfina, amfetamina, kawa czy papierosy pojawiają się w życiu jako reakcja na określone emocje, zazwyczaj zbyt trudne do swobodnego przeżywania i wyrażania. Czasami używki są odpowiedzią na doznanie pustki, niskie poczucie własnej wartości, które zachęca do tego, by znaleźć uznanie w grupie rówieśniczej albo zawodowej. Zdarza się również, że pozbawieni świadomości, ale również pragnienia, by dokonać w sobie głębszego wglądu, idziemy wygodną drogą wybraną przez innych. Na zasadzie: skoro wszyscy piją, dlaczego i ja mam nie spróbować? Takie zwykle są początki uzależnienia, które obiecuje wyzwolenie, ale w praktyce zawsze ogranicza naszą wolność.

Terapia uzależnień jest długotrwała i trudna. Skuteczność leczenia uzależnienia zależy w dużym stopniu od nieprzerwanego zaangażowania osoby w proces leczenia trwający do 24 miesięcy – jeśli ma dojść do realnej i trwałej zmiany. Zdarzają się oczywiście i takie przypadki, że osoba uzależniona uporała się z nałogiem sama, takie, w których wystarczyła sześciotygodniowa terapia w ośrodku, ale również takie, w których po dwudziestu latach uzależnienia i spędzenia kolejnych lat na terapiach i treningach – nie widać efektów.

Co decyduje o skuteczności w leczeniu uzależnienia? – Kluczowa jest motywacja – do leczenia często zgłaszają się ludzie z powodu lęku przed utratą określonej rzeczy, posady w pracy, ukochanej osoby grożącej rozwodem. Zdarza się, że nie jest to wystarczający impuls do trwałej zmiany, czasami chodzi wyłącznie o utrzymanie obecnego stanu rzeczy. Tacy uzależnieni mogą nawet chodzić na terapię, odpowiadać na pytania, spełniać formalne wymagania leczenia, ale wewnątrz siebie pozostają bierni i gotowi w każdej chwili wrócić do substancji lub nawyku, od którego są uzależnieni. Nie dokonują wglądu i najczęściej pytają siebie: „Co muszę zrobić, by życie wyglądało jak dawniej?”, zamiast zapytać siebie: „Co się przydarzyło w moim życiu, w mojej przeszłości, jak to się stało, że jestem uzależniona/uzależniony?”. Leczenie się z uzależnienia nie ma bowiem na celu powrotu do stanu sprzed, tylko postawienie na głowie całego dotychczasowego funkcjonowania. A to wymagający czasu, uwagi i szczerości proces. Męczący i często i bolesny.

Osoby uzależnione zamiast wnikliwej pracy nad sobą czasami chciałyby dostać gotową receptę, szybki przepis prowadzący do uratowania rozpadającego się życia, a najlepiej przyzwolenie na okazjonalne spożywanie zakazanych substancji lub powtarzanie szkodliwych zachowań. Jeśli odnajdujemy w sobie objawy uzależnienia, możemy po prostu zgłosić się do poradni leczenia uzależnień i poprosić o wizytę – terapia uzależnień jest w Polsce refundowana i nie potrzebujemy na nią skierowania. Jest ono wymagane jedynie przy terapii w ośrodku stacjonarnym – zazwyczaj trwającej minimum 4–6 tygodni. Wtedy może je wystawić lekarz rodzinny lub psychiatra. Taka intensywne praca z uzależnieniem potrafi przynieść zmotywowanym pacjentom olbrzymie korzyści, poza tym pozwala przyjrzeć się swojemu życiu z dystansu, zobaczyć tych, którzy zostali skrzywdzeni, oszukani. Mądre wsparcie polega na pomocy w podjęciu leczenia, zachowaniu abstynencji i wzięciu odpowiedzialności za swoje czyny. W przeciwnym wypadku wspieramy uzależnienie, nie osobę.

Alkoholizm – termin wieloznaczny, w wąskim znaczeniu to choroba alkoholowa (zespół zależności alkoholowej) czyli uzależnienie od alkoholu etylowego, a w szerokim znaczeniu to następstwa nadmiernego używania alkoholu, nie tylko chorobowe, lecz również społeczne (jako patologia – pijaństwo) Spożywanie zazwyczaj w dużych dawkach alkoholu przez alkoholika jest spowodowane przymusem o charakterze psychicznym i somatycznym, nie podlega jego woli, jednak możliwe jest jego powstrzymanie i utrzymanie abstynencji. Mechanizm powstawania uzależnienia nie jest do końca wyjaśniony, ale ma bezpośredni związek z ciągłym lub cyklicznym nadużywaniem alkoholu. Rodzaj napoju alkoholowego nie ma znaczenia – człowiek nie uzależnia się od konkretnego piwa, wina, wódki, whisky czy koniaku, ale od zawartego w tych napojach alkoholu.

Narkomania (gr. *narke* – odurzenie, *mania* – szaleństwo) – potoczne określenie odnoszące się do uzależnienia od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Narkomania charakteryzuje się:

- tzw. głodem narkotycznym
- przymusem zażywania środków odurzających
- chęcią zdobycia narkotyku za wszelką cenę i wszystkimi sposobami.

W zależności od stosowanego środka uzależniającego zastosowano podział na:

- morfinizm – uzależnienie od zażywania morfiny
- kokainizm – uzależnienie od zażywania kokainy
- heroinizm – uzależnienie od zażywania heroiny
- alkoholizm – uzależnienie od zażywania alkoholu
- nikotynizm – uzależnienie od zażywania nikotyny (zawartej w tytoniu)
- uzależnienie od wziewnych środków odurzających.

Poza wymienionymi powyżej istnieje jeszcze wiele innych określeń, używanych w literaturze przedmiotu.

Uzależnienie behawioralne (czynnościowe) – według uzasadnienia rządowego projektu ZmZdrPubIU21 to "zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz dla jej otoczenia, oraz uzależnienia od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji"

Są to zatem pewne zachowania (nałogi behawioralne) związane np.:

- z patologicznym em
- z uzależnieniem od komputera/sieci internetowej
- z pracoholizm
- z zakupoholizm
- z uzależnieniem od seksu/pornografii
- z uzależnieniem od ćwiczeń fizycznych
- z uzależnieniem od telefonu komórkowego
- z uzależnieniem od jazdy samochodem
- kompulsywne objadanie się.

DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE KARLINO

Uzależnienia od alkoholu, narkotyków, zachowań behawioralnych jak również przemoc w rodzinie należą do najważniejszych problemów społecznych, gdyż zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka i mają istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa społecznego. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi jeden z poważniejszych problemów w naszym społeczeństwie. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców kraju i nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Jego rozmiary i niszczycielskie działanie dają się obserwować wśród klientów pomocy społecznej.

Alkohol oddziałuje na daną jednostkę, a także na osoby wokół osoby pijącej. Picie przez konkretną osobę to nie jest wyłącznie jej sprawa. To także sprawa rodziny i bliskich.

Według danych zawartych w raporcie ESPAD napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło go blisko 84% 15-16 latków i 96% 17-18 latków. Najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowym, zarówno w grupie młodzieży młodszej i starszej jest piwo, na drugim miejscu wódka, a na trzecim wino. Natomiast jeśli chodzi o używanie narkotyków to zażywanie marihuany ma za sobą 25% 15-16 latków oraz 43% 17-18 latków, zażywanie amfetaminy ma za sobą 5,3% 15-16 latków oraz 7,1% 17-18 latków.

Na terenie gminy Karlino nie ma placówki leczenia uzależnień. Mieszkańcy gminy w każdą środę mogą korzystać z pomocy specjalistycznej terapeutę - certyfikowanego specjalisty psychoterapii uzależnień, w punkcie informacyjno - konsultacyjny w Karlińskim Ośrodku Kultury. W roku 2022 udzielono porad 157 osobom. W/w osoby mogą również korzystać z Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Białogardzie, która zabezpiecza nieodpłatną pomoc specjalistyczną i uczestnictwo naszych mieszkańców w programach profilaktycznych. Osoby uzależnione kierowane są na leczenie w systemie zamkniętym do Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie.

Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Wszelkie działania w zakresie prowadzenia oddziaływań profilaktycznych (upowszechnianie sportu i rekreacji, programy profilaktyczne, itp.), są jedną z najskuteczniejszych form zapobiegania negatywnym zjawiskom występującym w miejscowych placówkach oświatowych.

Szczególnie ważną rolę odgrywają programy profilaktyczne, które realizowane są przez wszystkie szkoły na terenie Gminy i podlegają ciągłej ewaluacji, dzięki czemu na bieżąco uwzględniają istniejące w środowisku potrzeby. Zajęcia profilaktyczne na terenie szkół prowadzone są przez pedagogów szkolnych i psychologów i obejmują wybrane klasy.

I. Źródło finansowania Programu

Podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu Uzależnień w Gminie Karlino są środki pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Warto także podkreślić, iż opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, o których mowa w art. 9² ust. 1, mogą być wykorzystane wyłącznie na finansowanie:

- zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- zadań określonych, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Podmioty współpracujące przy realizacji programu profilaktyki uzależnień:

Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
Karliński Ośrodek Kultury,
Zakład Oświaty,
Dyrektorzy szkół gminnych,
Komisariat Policji,
Straż Miejska,
Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu,
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
Zespół Interdyscyplinarny,

kuratorzy społeczni i zawodowi,
Prokuratura,
organizacje pozarządowe i kościelne.

III. Cele szczegółowe i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Uzależnień

1. Cele strategiczne programu:

ograniczenie negatywnych skutków społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych;

zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkotykowych, behawioralnych;

zmniejszenie skali problemów aktualnie występujących;

zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy domowej.

2. Cele operacyjne programu służą realizacji celów strategicznych:

ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych;

wspieranie działań promujących trzeźwość i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież, motywowanie do większej aktywności z życia wspólnoty lokalnej;

zmiana zachowań i postaw mieszkańców gminy oraz instytucji w sytuacjach związanych ze spożywaniem alkoholu, narkotyków;

wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki skierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży;

budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób uzależnionych w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

zwiększenie skuteczności i dostępności do terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania uzależnień;

Powyższe cele mogą być osiągnięte przy wdrożeniu zadań nakierowanych na problematykę uzależnień, a w szczególności na:

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin:

Realizacja tego zadania polega na finansowaniu:

1) działalności Filii Punktu Konsultacyjnego dla osób Uzależnionych i członków ich rodzin, a w szczególności:

a) prowadzenie poradnictwa indywidualnego w zakresie pomocy osobom uzależnionym;

b) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego oraz informowanie o możliwości podjęcia terapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego;

c) prowadzenie pracy edukacyjnej w zakresie poprawienia funkcjonowania społecznego i rodzinnego osób uzależnionych;

d) prowadzenie pracy edukacyjnej i wspierającej dla osób współuzależnionych;

e) upowszechnianie materiałów informacyjnych o uzależnieniach;

- f) stała współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem – Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich oraz szkołami w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań;
 - g) udzielenie wsparcia osobom po zakończonym procesie terapii uzależnień;
 - h) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie oraz osób używających narkotyków, do zmiany zachowania;
 - i) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie informacji o możliwościach powstrzymania przemocy, stosownego wsparcia i pomocy;
 - j) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny;
- 2) refundacji kosztów leczenia osób uzależnionych po zakończeniu leczenia podstawowego;
- 3) ponoszenie kosztów dotyczących sporządzanych przez biegłego psychiatrę i psychologa opinii w przedmiocie uzależnienia;
- Zadania realizowane będą systematycznie w ciągu całego roku bądź według aktualnych potrzeb.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową

Pomoc ofiarom przemocy domowej poprzez:

- 1) udostępnianie rzetelnych informacji o możliwościach korzystania z bezpłatnej, profesjonalnej pomocy psychologicznej w publicznych zakładach opieki zdrowotnej;
- 2) dofinansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem przemocy realizowanych przez inne podmioty, kościoł i inne związki wyznaniowe, instytucje, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia;
- 3) koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy poprzez współpracę z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, służbą zdrowia, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej;
- 4) opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej i prawnej,
- 5) dofinansowanie działalności świetlic środowiskowych zapewniających dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, bezpiecznych warunków do zabawy, nauki i rozwoju, dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej,
- 6) dofinansowanie innych alternatywnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży w ramach minimalizowania krzywd fizycznych i psychicznych jakich doznają w domach rodzinnych.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej, informacyjnej oraz szkoleniowej skierowanej bezpośrednio do dzieci, młodzieży i ich rodzin w zakresie uzależnień:

- 1) prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających;
- 2) promowanie i wspieranie działalności dotyczącej organizowania wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez realizację programów profilaktycznych oraz innych zajęć pozaszkolnych w Placówce Wsparcia Dziennego oraz świetlicach wiejskich i innych placówkach,

- 3) realizowanie na terenie szkół i świetlic programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, odpowiadających standardom wyznaczonym przez technologie profilaktyczne;
- 4) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, którego celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
- 5) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych (kluby dyskusyjne, gazetki, konkursy);
- 6) promocja imprez bezalkoholowych i zdrowego stylu życia;
- 7) organizacja i finansowanie imprez dla młodzieży jako promocja zabawy bez środków psychoaktywnych (koncerty, zawody sportowe itp.);
- 8) dofinansowanie psychoprofilaktycznych programów połączonych z aktywnością sportową realizowanych w godzinach popołudniowych w szkołach i świetlicach szkolnych;
- 9) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
- 10) zakup profesjonalnych programów profilaktycznych, zakup prenumeraty pism, periodyków oraz literatury fachowej;
- 11) dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci i młodzieży;
- 12) informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Zadanie 4

Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień poprzez:

- 1) bieżącą współpracę ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień;
- 2) wspieranie edukacyjno-informacyjne, materialne przedmiotów zajmujących się szeroko rozumianą profilaktyką;
- 3) współpraca ze szkołami, przedszkolami w zakresie profilaktyki;
- 4) współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie oraz innymi instytucjami zajmującymi się leczeniem uzależnień;
- 5) wspieranie działalności organizacji pozarządowych realizujących i propagujących zdrowy styl życia;
- 6) udział i pomoc w organizacji spotkań środowiskowych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii;
- 7) współpracę z Policją w zakresie zapobiegania problemom społecznym związanym z nadużywaniem alkoholu, narkotyków, używek oraz przeprowadzanie spotkań edukacyjnych w zakresie profilaktyki z dziećmi, młodzieżą, osobami dorosłymi w Gminie Karlino,
- 8) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz innymi instytucjami w zakresie realizacji programu przeciwdziałania przemocy;

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Koordynacja działań dotyczących przestrzegania przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy we współpracy z Policją.

2. Kierowanie wniosków do Sądu w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim lub nietrzeźwym oraz zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych.

Zadanie 6

Prowadzenie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w szkołach i placówkach oświatowych.

Działalność wychowawcza polega na:

1. Współpracy z rodzicami i opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia,
2. Kształtowaniu hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednej z najważniejszych wartości w życiu,
3. Kształtowaniu przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli.

Działalność edukacyjna polega na:

1. poszerzeniu wiedzy rodziców, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawanie wczesnych objawów używania środków i substancji odurzających i psychotropowych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2. kształtowaniu u uczniów umiejętności życiowych a w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji,
3. kształtowaniu krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrożonych prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.

Działalność informacyjna polega na:

1. Dostarczaniu aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji odurzających i psychotropowych,
2. Przekazywaniu informacji uczniom, rodzicom i nauczycielom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. Informowaniu uczniów i wychowanków oraz ich rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.

Działalność profilaktyczna polega na:

1. wspieraniu wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, w których głównym celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji odurzających i psychotropowych,
2. przygotowaniu ofert zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzeby podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,

3. kształtowaniu i wzmocnieniu norm przeciwnych używaniu środków i substancji odurzających i psychotropowych przez uczniów, a także norm przeciwnych innym zachowań ryzykownych.

V. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania Komisji:

1. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży i ich ilości z właściwymi uchwałami rady miejskiej;
2. przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w placówkach handlowych,
3. podejmowaniu działań zmierzających do poddawania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu:
 - a) udzielenie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia,
 - b) motywowanie do podjęcia terapii odwykowej,
 - c) udzielanie informacji o działających grupach wsparcia, klubach, stowarzyszeniach abstynenckich;
4. kierowanie osób uzależnionych na badanie psychologiczne prowadzone przez biegłego psychologa i biegłego psychiatrę w celu wydania opinii co do faktycznego wystąpienia uzależnienia;
5. przygotowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu osób odmawiających dobrowolnego podjęcia leczenia;
6. propagowaniu i popularyzowaniu wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
7. inicjowaniu działań zmierzających do orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu od alkoholu osób zgłoszonych jako nadużywające alkoholu;
8. przeprowadzanie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami, u których występuje problem uzależnienia alkoholowego;
9. udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu, pomocy psychospołecznej i prawnej;
10. udzielanie stosownego wsparcia i informacji ofiarom przemocy domowej o możliwości ich powstrzymania, a także prowadzenie do uruchomienia interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej;
11. udzielanie informacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i powiatu, które zajmują się profesjonalną i systemową pomocą dla osób i rodzin z problemem alkoholowym lub występowaniem przemocy domowej;
12. w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, stosowaniu procedury „Niebieskiej Karty” i współpracy z zespołem interdyscyplinarnym działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
13. współpraca z miejskim ośrodkiem pomocy społecznej, a także z organizacjami społecznymi mającymi na celu prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych;
14. wypracowanie standardów i zasad dla realizowania programów profilaktycznych;
15. wprowadzanie nowych programów profilaktycznych, opracowań autorskich i pilotażowych, zakup i prenumerata pism, periodyków oraz literatury fachowej;

16. podnoszenie wiedzy i kwalifikacji poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach i warsztatach obejmujących obszar uzależnień.

Zadania Przewodniczącego Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami działającymi w sektorze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i problemów alkoholowych,
Udział w konferencjach, posiedzeniach, naradach i szkoleniach organizowanych przez Konsultanta Regionalnego ds. Lecznictwa Odwykowego Województwa Zachodniopomorskiego lub przez Pełnomocnika Wojewody Zachodniopomorskiego oraz przez Fundację ETOH – Ośrodek Edukacji Profilaktyki Rehabilitacji w Koszalinie,
Diagnozowanie problemów i rozpoznawanie rynku uzależnień i problemów alkoholowych.

Zasady wynagradzania członków Miejsko - Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Karlinie.

Ustala się wynagrodzenie (brutto) za udział w posiedzeniu Komisji w wysokości:

dla przewodniczącego komisji - 550 zł miesięcznie,

dla członków komisji - 300 zł miesięcznie,

dla członka protokolanta - 325 zł miesięcznie.

Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji (średnio 1 raz w miesiącu) oraz za przeprowadzoną kontrolę placówek handlowych przysługuje za posiedzenie i kontrolę przeprowadzone poza godzinami pracy.

Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu wypłacane jest na podstawie listy obecności. Wynagrodzenie za przeprowadzoną kontrolę punktów sprzedaży alkoholu wypłacane jest w wysokości 200 zł (bez względu na ilość skontrolowanych punktów), na podstawie protokołu pokontrolnego, podpisanego przez osoby uczestniczące w kontroli.

Wynagrodzenie za stały dyżur w Filii Punktu Konsultacyjnego wypłacane jest w wysokości 200 zł. Dyżur pełniony jest zgodnie z harmonogramem dyżurów. Pełnienie dyżuru w Filii Punktu Konsultacyjnego odnotowuje się w rejestrze dyżurów.

Członkowi Komisji delegowanemu na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, przysługuje wynagrodzenie jak za dyżur w Filii Punktu Konsultacyjnego.

Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów podróży w przypadku oddelegowania na szkolenia, konferencje itp. związane z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. MONITORING I EWALUACJA

Koordinację Programu powierza się pełnomocnikowi Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii przy współpracy z Miejsko-Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Karlinie.

Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

- wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem uzależnieniom na terenie gminy,
- analizy danych na temat problemu uzależnień w gminie,

- ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Uzależnień.

Niewykonanie planu dochodów lub jego zwiększenie nie wymagają podejmowania odrębnych uchwał Rady Miejskiej.

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii i przedstawi je Burmistrzowi Karlina do końca I kwartału 2024 za rok 2023, do końca I kwartału 2025 za rok 2024 Burmistrz, po zatwierdzeniu sprawozdania, przedstawi je Radzie Miejskiej w Karlinie.